

Antonia.

X. 850²

Herbar. 830².

Plantae novae

Rossiae meridionalis

ex Asperifoliarum familia.

Auctore

C. F. Ledebour.

4/5250

4-x A
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

5250

1. *Anchusa Gmelini.*

A. tota strigoso-hispida, foliis sublinearibus acuminatis, racemis defloratis elongatis, bracteis lanceolatis, calycibus ultra medium quinquefidis, corollae tubo laciniis calycinis duplo longiore.

*Anchusa S. G. Gmelin it. Tom. I. pag. 169.
Tab. XXXVII. Fig. 2.*

Hab. in arenosis non procul a Spaskoi prope Hypanin, ubi medio Junio frequentem legit; — ad Tanain legit Gmelin mense Julio 2.

Radix (videtur perennis) fusiformis, cortice nigricante obducta.

Caulis solitarius, erectus, strictus, bipedalis et subinde altior, striato-sulcatus, inferne simplex, cum ex axillis foliorum inferiorum non rami sed foliorum fasciculi (qui

in ramos non elongantur) proveniunt, supra medium ramosus.

Folia linearia, unam vel vix duas lineas lata, acuminata, integerrima, radicalia 7 vel 8 pollices longa, utrinque tuberculato-strigosa; superiora sensim minora, supra tuberculato-strigosa, subtus glabra praeter costam mediam, marginem subrevolutum et apicem, qui etiam strigosus.

Racemi in caule ramisque terminales; ramorum plerumque solitarii; caulis conjugati; ante anthesin revoluti, demum stricti, valde elongati.

Flores pedicellati; pedicellis post anthesin calyce subaequalibus; bracteati; bracteis lanceolatis, pedicellis sesqui-vel duplo longioribus, obtusiusculis; inferioribus undique; superioribus ad marginem strigosis.

Calyces ultra medium quinquesidi, cum pedicellis hispidi; laciniis obtusis, carinatis; margine et carina strigosis; floriferi erecti, cylindrici; fructiferi nutantes, campanulati.

Corolla infundibuliformis; tubus albido-rubundus, laciniis calycinis duplo longior; faux clausa fornicibus hemisphaericis, pilosis; limbus azureus, quinquepartitus; laciniis rotundatis.

Nuces quatuor, ovatae, rostellatae, lateri interiori basin versus detruncatae, reticulato-rugosae; rugis valde prominentibus; undique tuberculato-callosae.

Obs. Valde affinis Anchusae Agardhii mihi ignotae, cujus tamen specimina cum Gmelini icone comparata celeb. Lehmann (Asperifol. nucif. pag. 243.) differre affirmavit.

2. *Lycopsis taurica.*

L. tuberculato-hispida, caulibus erectis simplicibus, foliis integerrimis acutis; caulinis lanceolatis; floralibus ovatis; limbo corollae aequalis longitudine fere tubi.

Hab. locis siccioribus prope Karassubasar (in Tauria), ubi initio mensis Julii florentem legi. 4.

Caules ex una radice plures, erecti, stricti, spithamaei, plerumque simplices, raro uno alterove ramo superne instructi, angulati, satis dense obtecti pilis brevibus patentibus, quibus intermixtae sunt setae elongatae, rariores, rigidae, angulo recto patentes, tuberculis insidentes.

Folia radicalia et caulina inferiora lanceolata, versus basin attenuata; floralia ovata; omnia sessilia, acuta, integerrima (nisi tubercula, quibus setae marginales insident, denticulos nominare velis), setoso-ciliata, utrinque, supra tamen magis, tuberculato-hispida, cum non solum setae in pagina superiori crebriores, sed etiam tubercula albidia, quibus insident, majora sint; iisque

similia, quae in pagina inferiori ad marginem carinamque et versus apicem observantur.

Racemi conjugati, terminales.

Flores pedicellati; durante florescentia erecti, secundi; post anthesin alternatim distiche reflexi.

Calyces quinquefidi; laciniis aequalibus, tubo dimidio brevioribus, ovato-lanceolatis, acuminatis; floriferi cylindrici, piloso-hispidi; fructiferi campanulati et — cum pili delapsi sunt — glabriores.

Corolla aequalis, purpurea; tubo longitudine calycis, versus faucem paullo incrassato, pallidiori; fauce pilosa, limbo campanulato, longitudine tubi.

Nuces quatuor, ovatae, versus apicem compressae, fuscae, punctis albis ad lentem conspicuis adpersae, inferne circulo tumido cinctae, reticulato-rugosae.

3. *Lycopsis micrantha.*

L. tota hirta, caulibus ramosissimis, foliis oblongo-lanceolatis acutis denticulatis, calycibus quinquepartitis, tubo corollae aequalis medio ventricoso limbo explanato triplo longiore.

Hab in Tauriae arenosis maritimis; legi initio mensis Julii prope Feodosiam. ☉?

Caulis ramosissimus, divaricatus, undique setis longis, albicantibus, patentissimis, tuberculis insidentibus dense obtectus.

Folia sparsa, sessilia; caulina et ramea inferiora oblongo-lanceolata, acuta, ob tubercula marginalia, quibus setae (ciliorum ad instar) insident, denticulata, utrinque tuberculato-hispida; setis rigidissimis; floralia (sive bractee) sensim breviora, angustiora et acutiora, caeterum caulinis simillima.

Racemi plerumque conjugati, durante florescentia valde elongati caulem ramosque terminant.

Rhachis flexuosa, superficie caulis.

Flores ante anthesin approximati, post anthesin distantes, directione varii; partim axillares, partim intrasolitei; pedicellati.

Calyces ad basin usque quinquepartiti; laciniis aequalibus, lanceolato-linearibus, acutis, utrinque hirsutissimis, in pagina interiori tamen basi glabris, post anthesin elongatis et rarius erectis, plerumque patentissimis, vario modo flexis.

Corolla longitudine fere calycis floriferi, hypocrateriformis, tubo parum curvato, in parte superiori sordide ochraceo, medio ventricoso, faucem versus iterum contracto; fauce quinque pilorum fasciculis erectis coronata; limbo caeruleo, subquinquepartito; laciniis planis, rotundatis, tubo dimidio brevioribus.

Stamina quinque; filamentis brevissimis, ita ut antherae oblongae fere sessiles observantur in tubi corollae ventre.

Germina quatuor, fundo calycis affixa.

Stylus cylindricus, longitudine $\frac{2}{3}$ tubi corollae par.

Stigma capitatum.

Nuces quatuor, ovato-reniformes, latere exteriori superne carinatae, reticulato-rugosae, ad lentem granulatae, basi perforatae et circulo tumido cinctae.

Receptaculum (sive calycis fundus) post nucum delapsum scrobiculis quatuor notatum observatur, quibus membrana cyathiformis insidet pro recipiendis nucibus.

Obs. Medium tenet haec nostra planta inter Anchusas et Lycopsides; illis adnumerari nequit ob fornicum defectum; ab his recedit calyce profunde quinquepartito, in fructu quidem majori, laciniis magis elongatis ac latioribus, non autem campanulato, inflato, nutante. Tamen his associare malui ob faucem fasciculis quinque pilorum coronatam et semina Lycopsidum more basi circulo tumido cincta. — An potius cum Anchusa arvensi et variegata Lehm., quorum fornices rectius fasciculos pilorum nominandos censeo, quae etiam respectu calycis cum hac nostra conveniunt, proprium genus constitueret, cui forsitan Anchusa ovata Lehm. aliaque species mihi ignotae jungendae essent?

4. *Onosma rigidum.*

(* pilis s. setis stellatis.)

O. tuberculato-hispidum, caule basi ramosissimo, foliis lanceolatis floribusque erectis.

Hab. in lapidosis siccis Tauriae meridionalis; inter Jursuph et Nikitam mense Augusto florens legi. 2.

Radix lignosa, cylindrica, cortice fusco obducta.

Caules ex una radice plures, caespitosi, basi prostrati, ramosissimi, quorum pars infima perennis videtur.

Rami erecti, pedales circiter, foliosi, inferne simplices, superne iterum ramosi; ramulis axillaribus; undique obsiti fasciculis pilorum, quorum unus multo rigidior et longior, patentissimus, albus; reliqui adpressi.

Folia lanceolata; inferiora versus basin attenuata; acuta, sparsa, erecta, unciam circiter longa, undique piloso-hispida; pilis stellatis, tuberculis insidentibus, qui in caule non inveniuntur.

Racemi in ramis ramulisque terminales, solitarii vel conjugati; ante anthesin revoluti; deinde erecti, stricti.

Flores pedicellati, erecti, bracteati; bracteis lineari-lanceolatis, hispidis, $\frac{2}{3}$ calycis longitudine.

Calyces ad basin usque quinquepartiti; laciniis lineari-lanceolatis, acutis, bracteis sesquilogioribus, superficie foliorum; hispiditate tamen densiori et flavicante.

Corolla pallide flava, calyce tertia parte longior, apicem versus paullulum incrassata,

ore quinquedentata; dentibus brevibus, obtusiusculis, margine revolutis.

Antherae e corolla paullulum exsertae, longitudine filamentorum, quibus medio affixae sunt.

Stylus corolla longior, filiformis, persistens; stigmate bilobo.

Nuces laeves, nitidae, cinereae, fusco-maculatae, rostellatae, subtriquetrae, extus convexiusculae, carinatae.

Obs. I. Ab. O. giganteo praeter alias notas differt: statura multo minori, foliis subcordatis nullis, floribus erectis. — O. erectum nostro affine videtur, sed diversum: 1) caulibus simplicibus; 2) foliis linearibus, confertissimis; patenti-recurvis; 3) corolla calyce duplo vel triplo longiori.

Obs. II. An huc forsitan O. echioïdes ð. humilis, ramosa, pilis caulis foliorumque albicantibus, corollis pallidis Bieb. Fl. taur. caucas. I. pag. 131?

Obs. III. Varietatem omnibus in partibus parum minorem in collibus prope Kertsch ad Bosphorum mense Julio florentem legi.

5.

Onosmatis stellulati duae varietates recensentur et a Biebersteinio (Flora tauric. caucas. Tom. I. pag. 132.) et a Lehmanno (Asperifol. nucifer. descriptio Tom. II. pag. 364.) Varie-

tati a, quae in Croatiae rupibus et Caucasi subalpinis crescere refertur, folia latiora, plana et pili minus conferti adscribuntur locc. citt. Croatica planta mihi ignota est, caucasicae vero specimina coram habeo, prope Tiflin collecta, quae cum descriptione a Lehmanno data satis bene conveniunt, sed folia potius linearia quam lanceolata, et margine revoluta nec plana. — Varietatem ß tauricam in Tauriae collibus cretaceis circa Sympheropolin et Karassubasar haud frequentem legi, quae pluribus notis a caucasica planta differt. Folia nimirum in speciminibus tauricis latiora et acutiora; radicalia vel caulium sterilium caulibus floriferis dimidio tantum breviora, quae in varietate caucasica vix quartae parti caulis floriferi paria sunt, plerumque plana; superiora basi dilatata, subovata, margine subreflexo. Flores majores, magis distantes. Corollae calyce triplo vel quadruplo longiores. Stamina corolla breviora. Color totius plantae incano-cinerascens, qui in caucasica viridis. Setarum stellulae in illa confertiores et tuberculis multo majoribus insidentes. — An specie diversa?

6. *Onosma setosum.*

(* * Pili s. setis solitariis.)

O. tuberculato-hispidum, setis patentissimis, caule superne ramoso, foliis subtus glabris

ad costam hispidis; inferioribus superne dilatatis; superioribus ovatis, nucibus reticulato rugosis.

Hab. in plantiebus caucasico-caspicis et prope Astrachan, unde ab am. Fr. Blum, M. Dr. accepi.

Radix simplicissima, perpendicularis, cortice violaceo oblecta, multiceps.

Caules subpedales, erecti, stricti, foliosi, inferne simplices a medio ad apicem ramosi, undique setis albis, rigidissimis, patentissimis, tuberculis insidentibus obsita.

Rami patentes, axillares, floriferi, foliosi, superficie caulis.

Folia sparsa, discolora, in pagina superiori et ad marginem revolutum tuberculis setiferis hispida; subtus glabra, costa media tamen tuberculato-hispida; radicalia et caulina infima duas vel tres lineas longa, versus basin valde attenuata, apice dilatata, obtusa; caulina superiora lanceolata; subalaris ovata, acuta; floralia ovata, acuminata, plana.

Racemi in caulis et ramorum apice pedunculati, solitarii vel conjugati ante anthesin revoluti.

Flores pedicellati, ante anthesin nutantes, approximati; dein erecti, distantes.

Calyces quinquepartiti; laciniis lanceolatis, acutis, praesertim ad marginem et costam

mediam hispidis; pilis erectis; fructiferi elongati.

Corolla flava, calyce sesquialongior, versus apicem paullulum ampliata, ore quinque-dentata; dentibus brevissimis, reflexis.

Antherae subinclusae, longitudine filamentorum.

Stylus exsertus, calyce florifero duplo longior, persistens; stigmatibus bilobis.

Nuces quatuor (quarum duae plerumque abortiuntur), triquetrae, latere exteriori a medio ad basin usque oblique truncatae, acutae, ab apice ad medium carinatae, rugosae, nitidae, fuscae.

Obs. O. echioidi et tinctorio affine; ab utroque autem differt nucum forma, superficie et magnitudine; sunt enim duplo majores illis O. echioidis. — Flores magnitudine illorum O. echioidis, duplo certo majores, quam in tinctorio.

7. *Onosma polyphyllum.*

(* * pilis s. setis solitariis.)

O. sericeum; pilis prostratis; caulibus simplicibus, caespitosis, foliis lanceolato-linearibus enerviis margine revolutis, corollis clavatis, ore quinque-dentato.

Hab. in Tauriae meridionalis rupestribus, praesertim calcareis. — Florens legi ad finem mensis Julii. 2.

Caules plures ex una radice, densum caespitem efformantes, sesqui- vel bipalmares, simplices, vel rarius uno alterove ramo instructi, in parte infima foliorum marcidorum (anni praeteriti) rudimentis obsiti, ad medium usque dense, supra medium parce foliosi, undique pilis longis, singulatim tuberculis minutis insidentibus albicantes.

Folia erecta, duos vel tres pollices longa, linearia vel lanceolato-linearia, acuta, basin versus attenuata; basi ipsa tamen dilatata; margine revoluta, versus basin ciliato; utrinque albosericea; inferiora confertissima; superiora sensim remotiora, e basi latiori versus apicem attenuata.

Racemi terminales, conjugati, multiflori, ante anthesin revoluti.

Flores pedicellati, erecti, approximati, bracteati; bracteis foliis superioribus simillimis, versus racemi apicem sensim minoribus.

Calyces inferiores longitudine circiter bractearum; superiores iisdem longiores; quinquepartiti; laciniis linearibus, septem lineas longis, pedicellisque hirsutis; hirsutiae flavicanti, patula.

Corolla clavata, sulphurea, calyce $\frac{1}{3}$ longior, ore quinqueidentata; dentibus ovatis, acutiusculis, subreflexis.

Filamenta subulata, infra medium tubi corollae affixa, antheris sesquilongiora.

Antherarum apex exsertus.

Stylus staminibus longior; stigmate bilobo.

Nuces (immaturae) ovatae, triquetrae, rostellatae, glabrae, nitidae.

Obs. Ab omnibus Onosmatis speciebus, a me visis, foliis confertissimis et — praeter O. sericeum, a quo toto habitu abhorret — superficie sericea candicante diversissimum. Ab O. simplicissimo praeterea differt: foliis multo angustioribus; bracteis lanceolatis, nec cordatis; corollis clavatis, calyce $\frac{1}{3}$ longioribus, nec ventricosis, ore coarctatis, calyce duplo longioribus.